Vertrouwen, verbinding en vooruitgang

Collegeakkoord 2022-2026

gemeente Geertruidenberg

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

De maatschappelijke opgaven **6**

Leefbaarheid 6

Duurzaamheid 8

Mens & Zorg 10

Economie & Toerisme 14

Bestuur & Dienstverlening 16

Financiën & Organisatie 18

Inleiding

In juli 2022 stelden we het coalitieakkoord “Een gemeenteraad voor drie kernen” vast. In dit akkoord staat dat we de nadere uitwerking ervan, het collegeakkoord, aan het eind van 2022 presenteren. Dit collegeakkoord ligt nu voor u. In een sessie met maatschappelijke partners, gemeenteraadsleden en burgerraadsleden hebben wij eind november over de uitgangspunten van het collegeakkoord gesproken. Veel van de toen gemaakt opmerkingen over visie, strategie en maatschappelijke effecten hebben wij meegenomen in het uiteindelijke akkoord. Via een begrotingswijziging geven we inzicht in de kosten die nodig zijn om de gestelde doelen te bereiken. Deze begrotingswijziging leggen wij begin 2023 voor aan de gemeenteraad.

Het collegeakkoord geeft inhoud en richting aan het gemeentelijk beleid

In dit akkoord staan veel ambities. Maar de samenleving verandert razendsnel en we moeten hier goed op inspelen. Dit vraagt flexibiliteit. Ook zullen we onze ambities soms moeten bijstellen en temporiseren. In andere gevallen zullen we er juist een tandje bij moeten zetten. In het collegeakkoord vindt u de inhoudelijke en financiële kaders.

Wij staan als gemeente voor grote maatschappelijke uitdagingen

Denk hierbij aan de energiecrisis, de wooncrisis, de stikstofproblematiek en de oorlog in Oekraïne. Al deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor onze inwoners en ondernemers. Alles wat we doen moet bijdragen aan oplossingen voor de maatschappelijke opgaven. Hiervoor is een goed samenspel tussen college en raad heel belangrijk. Wij zetten daarom sterk in op beleidsvorming, besluitvorming en uitvoering en we betrekken de raad en samenleving daar nadrukkelijker bij. Wij zijn ervan overtuigd dat we samen de best passende en vernieuwende antwoorden vinden voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

We vertaalden de maatschappelijke opgaven in strategische doelstellingen en maatschappelijke effecten

Deze vertaalslag maakten we in nauwe samenwerking met de ambtelijke organisatie. Daarbij benoemden we globaal wat we gaan doen om het gewenste effect in onze samenleving te bereiken.

We kunnen niet alles oppakken en brengen daarom focus aan

We zullen keuzes moeten maken en deze uit moeten leggen. Wij zetten daarom extra in op het verstevigen en verbeteren van het contact met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Hiervoor is soms extra formatie noodzakelijk. Op onderdelen vernieuwen wij ons beleid om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken. Het is voor ons vanzelfsprekend dat wij onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners betrekken bij de vorming, uitvoering en evaluatie van ons beleid. Zo betrekken we hen bij de keuzes die we maken.

Opgave Leefbaarheid

We zetten extra in op wijkgericht SAMENwerken en het opstellen en uitvoeren van het programma Openbare Ruimte met specifieke aandacht voor groen. Voor verkeer zetten we in op de hotspots onveilige verkeerssituaties en het vormgeven en uitwerken van het nieuwe Mobiliteitsplan. Daarnaast werken we aan het verbeteren van het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Opgave Duurzaamheid

Om onze doelen te bereiken gaan we extra inzetten op de uitvoering van het huidige duurzaamheidsprogramma (we trekken daarvoor extra formatie aan). Ook gaan we het programma bijstellen.

Opgave Mens en Zorg

We willen meer aan de voorkant samen met onze inwoners en partners werken aan oplossingen. Net als het uitbreiden van de wijkgerichte (zorg)aanpak en het aanbrengen van focus binnen bestaande middelen. We richten een noodfonds op om de stijgende prijzen draaglijk te maken.

Opgave Wonen

We zetten nadrukkelijk in op de huisvesting van onze inwoners. Daarnaast gaan we op zoek naar passende huisvesting voor bijzondere aandachtsgroepen zoals spoedzoekers en statushouders. We betrekken onze inwoners bij woningbouwprojecten en we werken aan het opstellen van een omgevingsplan volgens de Omgevingswet.

Opgave Economie en Toerisme

We investeren in onze contacten met ondernemers in onze gemeente. We werken samen met het bedrijfsleven aan het verbeteren van het vestigingsklimaat. We leggen de nadruk op een circulaire en duurzame economie. Ook zetten we extra in op het verder vormgeven van onze toeristische kernkwaliteiten.

Opgave Bestuur en Dienstverlening

De rode draad binnen deze opgave is dat wij samen met anderen ons beleid vorm geven en uitvoeren. Samen met de gemeenteraad, met onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners én met de regiogemeenten. We stellen samen met de gemeenteraad regels vast over burgerparticipatie, we verstevigen de relatie tussen college en gemeenteraad. We zetten sterker in op onze communicatie naar buiten, we investeren in dataverzameling en monitoring en we stellen een nieuwe toekomstvisie op.

Opgave Financiën en Organisatie

We willen een financieel gezonde gemeente blijven. Onze organisatie richten we in op de gewenste samenwerking met de gemeenteraad, onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Wij staan samen aan de lat om in deze roerige tijden het beste resultaat te bereiken. Hierbij staan vertrouwen, verbinding en vooruitgang centraal.

Lopende projecten

Donge-oevers

Naast de opgaven die de komende jaren prioriteit hebben, zijn er ook enkele projecten die door verschillende opgaven heen lopen en die we ook benoemen in het collegeakkoord. Wij verwachten dat we deze bestuursperiode een aantal al langer lopende projecten kunnen uitvoeren. Bijvoorbeeld de projecten die onderdeel zijn van Donge-Oevers. Zo worden er woningen gebouwd in de Oude Haven in Raamsdonksveer. Ook verkopen we de gemeentelijke jachthaven aan de Oude Haven. Een ander project binnen Donge-Oevers is Rivierkade. Hier willen we het mogelijk maken dat bestaande bedrijven kunnen uitbreiden. Daarnaast willen we op deze plek toeristisch/recreatieve functies mogelijk maken grenzend aan de Rivierkade, mede als afscherming van het bedrijventerrein.

Achter de Hoeven

Een project dat bijzondere aandacht zal krijgen in deze bestuursperiode is Achter de Hoeven. Wat al vaststaat, is dat dit gebied gebruikt zal worden voor woningbouw, met zoveel mogelijk behoud van groen. Wij brengen diverse aandachtspunten en belangen in beeld, waarna de gemeenteraad een keuze kan maken. We houden hierbij oog voor de diverse en soms tegengestelde belangen die er zijn. Zo is er een ruimtelijke afweging, aangezien het “plot” Achter de Hoeven begrensd wordt door enerzijds bedrijven(terrein) en anderzijds de dijk en het water. Participatie is cruciaal. Wij zien het niet alleen als onze taak om de juiste verwachtingen te wekken, maar ook om de belangen van omwonenden mee te laten wegen in de besluitvorming. Wij willen hierin verantwoordelijkheid nemen en oog houden voor de verschillende belangen. Tegelijkertijd beseffen we dat we in dit dossier niet aan alle belangen evenveel tegemoet kunnen komen. Daarom zien wij met name het belang in van een zorgvuldig doorlopen participatietraject, waarin ook de raad een rol en verantwoordelijkheid krijgt.

Omgevingswet

Een andere ontwikkeling is dat de uitgestelde Omgevingswet zeer waarschijnlijk in deze bestuursperiode definitief in werking zal treden. Dit betekent dat er een aantal zaken geregeld moeten worden, zoals het Omgevingsplan. Het plan van aanpak hiervoor is al vastgesteld. Buiten de technische zaken die komen kijken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, betekent deze wet ook een cultuuromslag. Zo worden participatie en inspraak belangrijk, evenals het zoeken naar draagvlak bij ruimtelijke ontwikkelingen. In deze bestuursperiode wordt dan ook tijd en aandacht besteed aan de rollen en bevoegdheden van de raad en van het college.

Parkzicht

Een project dat bijdraagt aan maatschappelijke cohesie, is project Parkzicht. We verwachten dat in deze bestuursperiode een sporthal en basisschool gebouwd worden op de locatie van de voormalige sporthal Parkzicht. Het idee is dat de school het naastgelegen Koningspark gebruikt als “extra leslokaal”, en dat de basisschool gebruik kan maken van de nog te bouwen sporthal als gymlocatie. Ook biedt de sporthal kansen voor (sport)verenigingen die op dit moment niet of moeilijk gehuisvest kunnen worden binnen onze gemeente. Het ontwikkelen van een locatie als Parkzicht brengt ook vragen met zich mee rondom verkeersstromen en de inrichting van de buitenruimte. Wij zijn trots op het al doorlopen participatietraject en verwerken de resultaten hiervan in de verschillende voorstellen die we de gemeenteraad aanbieden.

Hermenzeil

Ook verwachten wij in deze bestuursperiode tot een besluit te komen over de ontwikkeling van jachthaven Hermenzeil. Om goed in beeld te kunnen brengen welke mogelijkheden er liggen voor de herontwikkeling, zal gestart worden met een marktconsultatie. Uit deze consultatie volgen een aantal scenario’s die aan de gemeenteraad zullen worden voorgelegd.

Ontwikkelingen stikstofproblematiek en energie

Wat alle bovengenoemde projecten spannend maakt, zijn de ontwikkelingen rondom de stikstofproblematiek maar ook de schaarste op het stroomnet. Of er daadwerkelijk gebouwd mag worden en voorzieningen kunnen worden aangeslo-

ten op het stroomnet, is afhankelijk van nationale ontwikkelingen waar we niet altijd invloed op hebben. Onze gemeente is op dit moment een belangrijk knooppunt voor de uitbreiding van dit stroomnet. Wij zien hier diverse kansen voor onze gemeente, maar hechten ook belang aan samenwerking vanwege de mogelijke impact van deze ontwikkelingen op onze gemeente. Wij blijven hierin steeds de verbinding zoeken met logische samenwerkingspartners om zo de belangen van onze gemeente te behartigen.
De energietransitie biedt ook kansen op kleinere schaal: zo verduurzamen en isoleren woningbezitters hun huizen momenteel snel, in verband met de stijgende kosten voor gas en elektriciteit. Dit kan de doelen die wij stellen op het gebied van duurzaamheid, in een stroomversnelling brengen.

Eigen kracht

Een ontwikkeling die zowel zorgen baart als kansen met zich meebrengt, is de krapte op de arbeidsmarkt. Het is zorgelijk dat er niet voldoende personeel gevonden kan worden in bijvoorbeeld de zorg. Aan de andere kant kan dit er mogelijk ook voor zorgen dat inwoners sneller 'op eigen kracht' proberen verder te komen. Dit is ook belangrijk wat betreft de zorgen om de inflatie. Op dit moment worden er door het Rijk in razend tempo allerlei regelingen getroffen om inwoners op financieel gebied te ondersteunen. Dit brengt echter ook met zich mee dat inwoners hierdoor misschien wel te afhankelijk worden van al deze regelingen, terwijl het ook belangrijk is dat inwoners zelfredzaam zijn. Wij willen hierin de balans proberen te vinden: enerzijds door eigen kracht te stimuleren maar ook door te ondersteunen waar het moet.

Om onze ambities te bereiken is geld nodig

De raad stelde eind 2022 een beleidsarme begroting 2023 vast. Hierdoor is er geld beschikbaar voor de extra inspanningen die we willen doen en we kort hierboven beschreven. In onderstaande tabel geven we een overzicht van de verdeling van de benodigde middelen (geld) per maatschappelijke opgave. In de tabel zijn de nettobedragen opgenomen (met andere woorden, de kosten minus de dekking uit rijksgelden, reserves, dekking uit bestaande middelen etc). In de begrotingswijziging lichten we dit verder toe.

Overzicht van de verdeling van de benodigde middelen (geld) per maatschappelijke opgave

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Leefbaarheid	120.850	281.700	256.700	256.700
Duurzaamheid	0	0	0	0
Mens en Zorg	237.600	430.000	312.500	312.500
Wonen	57.000	187.000	87.000	87.000
Economie en Toerisme	183.600	281.100	226.600	206.100
Bestuur en Dienstverlening	204.100	353.200	253.200	253.200
Financiën en Organisatie	663.000	660.500	510.000	473.000
Totaal	**1.466.150**	**2.193.500**	**1.646.000**	**1.588.500**

Leefbaarheid

Het algemene uitgangspunt van de opgave Leefbaarheid is:

"Inwoners, bedrijven en bezoekers van de gemeente Geertruidenberg verblijven in een prettige (woon)omgeving die veilig en goed bereikbaar is, met aandacht voor groen in de buurt. Een omgeving waarbij de, duurzame, toekomst centraal staat. Geertruidenberg is een plek waar buurtgenoten elkaar kunnen ontmoeten en fijn met elkaar samenleven en zich inzetten voor de eigen wijk.

Onze inwoners moeten prettig en veilig kunnen werken en leven in deze gemeente. We vinden het belangrijk dat zij de kans hebben om zelf een bijdrage te leveren aan hun woon- en werkomgeving. Zodat deze goed aansluit bij hun eigen wensen en behoeften. Dit vinden we ook belangrijk voor mensen die in onze gemeente werken of deelnemen aan het verenigingsleven.

Onze 6 strategische doelstellingen zijn:

1. Verbeteren sociale cohesie. De sociale samenhang in de wijken wordt verbeterd.
2. Verhogen Inzet en eigenaarschap. Inwoners, partners, organisaties en bedrijven denken mee over de woon- en werkomgeving en gaan op onderdelen zelf aan de slag met het oppakken van initiatieven en de uitvoering daarvan.
3. Afstemmen Fysieke aspecten. Het beheren van de uitkomsten een integraal Programma Openbare Ruimte en daarmee de openbare ruimte duurzamer inrichten.
4. Verhogen Veiligheid. Het verhogen van het gevoel van veiligheid (subjectieve veiligheid) bij inwoners en het terugdringen van meetbare misdaadcijfers (objectieve veiligheid).
5. Verbeteren Bereikbaarheid. Geertruidenberg is en blijft goed en veilig bereikbaar, we investeren continu in onze bereikbaarheid.
6. Stimuleren Vergroening. Geertruidenberg creëert een groene(re) klimaat adaptieve(re) leef-, werk- en verblijfsomgeving.

Per doelstelling hebben we maatschappelijke effecten geformuleerd

1. Verbeteren van de sociale cohesie

Om de sociale samenhang in de verschillende wijken en buurten in onze gemeente te optimaliseren willen we de komende jaren de onderstaande maatschappelijke effecten realiseren:

a. Het aantal buurtactiviteiten stijgt
b. Het aantal burgerinitiatieven met een sociale component stijgt
c. We zijn vanaf 2023 minimaal 1x in de 2 weken zichtbaar in de wijk (via bijvoorbeeld een wijktafel, een bezoek door de BOA of toezichthouder)
d. Vanaf 2024 weten we welke behoeften er zijn voor sociale activiteiten in de wijk
e. Mensen ervaren minder eenzaamheid

2. Verhogen inzet en eigenaarschap

Op dit gebied willen we de komende jaren het onderstaande bereiken:

a. Het onderhoud in de wijk door inwoners stijgt in 2025
b. Inwoners werken vanaf 2023 mee aan oplossingen bij vragen/meldingen in de openbare ruimte en zorgen zelf voor draagvlak
c. Inwoners en bedrijven worden vanaf 2023 uitgenodigd om mee te praten over projecten en/of herinrichting
d. Het aantal burgerinitiatieven is vanaf 2025 gestegen

3. Afstemmen fysieke aspecten

Het Programma Openbare Ruimte is in voorbereiding. In dit programma komen aspecten aan de orde zoals de inrichting en beheer van de groenvoorzieningen. In 2023 wordt dit programma ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarnaast willen we de komende jaren de volgende maatschappelijke effecten bereiken:

a. In 2024 is er een afname van klachten in de openbare ruimte
b. In 2024 is er een toename van meldingen en signalen over de openbare ruimte
c. De kwaliteit van de openbare ruimte verbetert per jaar zichtbaar
d. De waardering van de leefomgeving verbetert, mensen geven een hoger cijfer

4. Verhogen veiligheid

Ons Integraal Veiligheidsbeleid wordt in 2023 aangepast en daarin nemen we een aantal te bereiken maatschappelijke effecten mee:

a. Afname van meldingen jeugdoverlast en meldingen vernielingen vanaf 2025
b. Afname woninginbraken vanaf 2025
c. Afname drugshandel vanaf 2025
d. Jongeren voelen zich thuis in de samenleving en zien mogelijkheden voor de toekomst
e. Inwoners voelen zich veilig om mee te doen in de digitale samenleving
f. Duidelijke afspraken strafrecht en handhaving vanaf 2023

5. Verbeteren bereikbaarheid

Het Mobiliteitsplan wordt al voorbereid en in 2023 werken we verder aan het in kaart brengen van de hotspots onveilige verkeerssituaties. We willen de komende jaren met onze inspanningen de volgende maatschappelijke effecten bereiken:

a. Verlaging aantal ongevallen binnen de drie kernen
b. Verlaging overlast door het verkeer
c. Verbeteren bereikbaarheid in, van en naar de gemeente Geertruidenberg

6. Stimulering vergroening

In het kader van ons duurzaamheidsprogramma (zie ook de opgave Duurzaamheid) willen we specifieke aandacht voor de leef- en woonomgeving. Daarmee willen de onderstaande maatschappelijke effecten bereiken:

a. Bij het aanleggen van nieuwe straten of het aanpassen van huidige straten zorgen we ook, vanaf 2023, voor meer groen in de straat
b. We breiden het groen in het algemeen uit (groenvlakken, bomen e.d.)

Financiële gevolgen

Om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken moeten we de nodige inspanningen doen. Op onderdelen is al bekend welke inspanningen noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld op het gebied van Wijkgericht SAMENwerken en Veiligheid. Daarnaast gaan we aan de gang met het groen (onder andere het mogelijk terugbrengen van een heggenstructuur). Minder duidelijkheid is er over de inrichting van de fysieke ruimte. De consequenties van het Programma Openbare Ruimte hebben we nog niet in beeld. Ook de financiële gevolgen van het onderzoek naar de hotspots onveilige verkeerssituaties zijn nog niet bekend. Voorbeelden hiervan zijn de fietsveiligheid op de Markt in Geertruidenberg en de veilige oversteekplaats bij de Maasdijk als uitvloeisel van het fietspad bij de brug bij Keizersveer. Dit geldt ook voor de uitkomsten van het Mobiliteitsplan. Mocht het nodig zijn, dan vragen we de gemeenteraad aanvullende middelen beschikbaar te stellen.

Duurzaamheid

Het algemene uitgangspunt van de opgave Duurzaamheid is:

We streven naar een duurzaam, fossielvrij, klimaatneutraal en circulair Geertruidenberg in 2050 of eerder.

In het coalitieakkoord staat dat we ons duurzaamheidsprogramma willen aanpassen. Dit doen we in 2023. Nu is al duidelijk dat we de komende jaren fors gaan inzetten op duurzaamheid.

We onderscheiden hierbij vier strategische doelstellingen:

1. Een energieneutraal en fossielvrij Geertruidenberg in 2050 of eerder. Hierbij onderscheiden we drie onderdelen: het duurzaam opwekken van energie, energiebesparing en de energie-infrastructuur.
2. Alle verplaatsingen in Geertruidenberg zijn in 2050 of eerder duurzaam. Deze doelstelling knippen we op in twee delen: deel- en openbaar vervoer en infrastructuur.
3. Een circulair Geertruidenberg in 2050 of eerder. Deze doelstelling bestaat uit drie onderdelen: huishoudelijk afval, gebruik van primaire grondstoffen en bedrijfsmatige reststromen.
4. Een klimaatneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder. Dit bevat de onderdelen water, biodiversiteit en natuur en bodem.

Per doelstelling geven we hieronder aan welke effecten we willen bereiken. Bij een aantal van deze effecten kiezen we voor een tussentijds meetmoment omdat 2050 nog ver weg is.

1. Een energieneutraal en fossielvrij Geertruidenberg in 2050 of eerder

a. In 2030 wekken we 21 GWH op aan zonne-energie op daken en 24 GWH aan zonne-energie op velden
b. In 2050 willen we 100% van onze verbruikte energie duurzaam opwekken
c. In 2030 willen we 15% besparen op ons warmteverbruik ten opzichte van 2019
d. In 2050 willen we minimaal een derde besparen op ons warmteverbruik ten opzichte van 2019
e. We werken toe naar een andere fossielvrije manier van verwarmen van de gebouwde omgeving, zodat deze in 2050 100% aardgasvrij is
f. We realiseren een toekomstbestendige energie-infrastructuur die al deze ontwikkelingen aan kan

2. Alle verplaatsingen in Geertruidenberg zijn in 2050 of eerder duurzaam

a. In 2026 wordt er meer gefietst en gelopen dan in 2022
b. In 2050 is er een dekkende oplaadinfrastructuur voor alle elektrische voertuigen en mogelijk andere duurzaam aangedreven voertuigen
c. In 2050 is er sprake van meer deelvervoer ten opzichte van 2022
d. In 2050 zijn er in de gemeente Geertruidenberg minder auto's dan in 2022
e. Alle voertuigen in de gemeente Geertruidenberg rijden in 2050 elektrisch, op biobrandstof of op waterstof
f. In 2050 zijn er één of meerdere OV-hubs in de gemeente Geertruidenberg

3. Een circulair Geertruidenberg in 2050 of eerder

a. In 2030 wordt 50% van onze primaire grondstoffen hergebruikt en in 2050 100%
b. In 2030 heeft iedere inwoner nog maar 30 kg huishoudelijk afval op jaarbasis en in 2050 0 kg
c. In 2030 wordt 60% van het huishoudelijk afval gerecycled
d. We verminderen de hoeveelheid zwerfafval in de buitenruimte
e. We dringen het aantal bijplaatsingen van huisvuilcontainers in de openbare ruimte terug

4. Een klimaatneutraal Geertruidenberg in 2050 of eerder

a. In 2050 of eerder is er geen sprake meer van hittestress
b. In 2050 of eerder is er sprake van een betere oppervlaktewaterkwaliteit dan in 2022
c. In 2050 of eerder is er geen wateroverlast meer
d. In 2050 of eerder is er sprake van een betere bodemkwaliteit dan in 2022
e. In 2050 of eerder is de biodiversiteit groter dan in 2022
f. In 2050 is er meer groen en zijn er meer bomen in de gemeente dan in 2022

Financiële gevolgen

Veel maatschappelijke effecten bereiken we al via het huidige duurzaamheidsprogramma. Vanuit de Rijksoverheid zijn en worden aanvullende middelen beschikbaar gesteld om onze doelen versneld te kunnen bereiken. Bijvoorbeeld door extra capaciteit in te zetten. In 2023 gaan we ons duurzaamheidsprogramma actualiseren op basis van nieuwe regelgeving. Onze inspanningen zijn met name gericht op een energie- en fossielvrij en een klimaatneutraal Geertruidenberg. De overige speerpunten komen ook terug bij de andere maatschappelijke opgaven. De financiële consequenties van het geactualiseerde duurzaamheidsprogramma leggen we voor aan de gemeenteraad.

Mens & Zorg

Het algemene uitgangspunt van de opgave Mens & Zorg is:

Iedereen in de gemeente Geertruidenberg doet naar vermogen mee, en draagt naar vermogen bij. We kijken naar elkaar om en voelen ons verbonden.

Onze gemeente kent een goed sociaal beleid. Daarbij stellen we de volwaardige deelname van inwoners aan de samenleving centraal. De gemeente ondersteunt op momenten in het leven dat die deelname moeilijk wordt of niet op eigen kracht mogelijk is. De toenemende problematiek in de samenleving en de oplopende kosten in het sociaal domein zijn een grote zorg.

De schaarste op de arbeidsmarkt maakt meer professionele inzet ook steeds lastiger. Het spanningsveld tussen het niveau van voorzieningen en de beschikbare budgetten maakt het noodzakelijk dat we duidelijke keuzes maken. We zetten in op preventieve maatregelen zodat er minder dure hulp ingezet hoeft te worden. We stimuleren de vitaliteit onder inwoners. Zowel fysiek, mentaal als sociaal. We investeren extra in het perspectief voor jongeren en hun stap naar volwaardige deelname én bijdrage aan de samenleving. Er ligt dus een flinke opgave die we alleen samen, mét inwoners en partners, op kunnen pakken.

De opgave kent vier strategische doelstellingen:

1. Inwoners zijn en blijven vitaler. Alle inwoners nemen verantwoordelijkheid én initiatief om fysiek, mentaal en sociaal, gezond en fit te blijven. Ze blijven zich ontwikkelen en zijn weerbaar Daardoor zijn ze er ook voor een ander.
2. Inwoners zijn financieel (beter) zelfredzaam. Inwoners zijn weerbaarder tegen financiële risico's en veranderingen. Zij worden hierin beter ondersteund met signalering, informatie en begeleiding door betrokken organisaties.
3. Eerder erbij en een gezamenlijke aanpak. Professionele expertise wordt effectief en doelmatig ingezet ín én met de leefwereld van inwoners: vroegtijdig, zo kort als nodig, gericht op netwerkversterking, integrale ondersteuning en procesregie.
4. Houdbare basisondersteuning. In dialoog met de samenleving worden beschikbare middelen ingezet, passend bij de ambitie, visie, positie en verantwoordelijkheid van de gemeente, aansluitend op de haalbaarheid bij aanbieders.

Per doelstelling hebben we maatschappelijke effecten geformuleerd

1. Inwoners zijn en blijven vitaal

a. Inwoners leven bewuster gezond
b. Inwoners zijn actief en voelen zich mentaal gezond
c. Inwoners participeren zo vroeg en lang mogelijk
d. Inwoners anticiperen op volgende levensfases

2. Inwoners zijn (financieel) zelfredzamer

a. Inwoners participeren zo vroeg en zo lang mogelijk
b. Inwoners melden eerder het (mogelijk) ontstaan van problematische schulden
c. Maatschappelijk partners leveren een actievere bijdrage aan vroegsignalering

3. Meer sociale cohesie in de lokale samenleving

a. Inwoners participeren zo vroeg en zo lang mogelijk
b. Maatschappelijke initiatieven krijgen hun waarde
c. Inwoners leveren een maatschappelijke bijdrage
d. Maatschappelijk partners leveren een actievere bijdrage aan vroegsignalering

4. Eerder erbij en een gezamenlijke aanpak

a. Inwoners melden eerder het (mogelijk) ontstaan van problematische schulden
b. Maatschappelijk partners leveren een actievere bijdrage aan vroegsignalering
c. De gemeentelijke toegang is laagdrempelig en gericht op zelfredzaamheid
d. Gelijke kansen voor kinderen en jongeren om talenten te ontwikkelen

5. Houdbare basisondersteuning

a. Maatschappelijke initiatieven krijgen hun waarde
b. De gemeentelijke toegang is laagdrempelig en gericht op zelfredzaamheid
c. Het gebruik van voorzieningen is gebaseerd op maatwerk

Financiële gevolgen

Om de gewenste maatschappelijke effecten te realiseren doen we de komende jaren de nodige extra inspanningen. We zetten in op preventieve maatregelen zodat er minder dure hulp ingezet hoeft te worden. We stimuleren de vitaliteit onder inwoners. Zowel fysiek, mentaal als sociaal. We versterken de financiële zelfredzaamheid. En we investeren in het perspectief voor jongeren en hun stap naar volwaardige deelname én bijdrage aan de samenleving. Ondertussen werken we aan de sociale cohesie in die samenleving. Door de sociale- en zorginfrastructuur in de wijk te versterken, en maatschappelijke en buurt-initiatieven te stimuleren, vergroten we de veerkracht en het zelfoplossend vermogen van de samenleving. Samengevat investeren we extra in:

- Stimuleren van een gezonde en actieve leefstijl, onder meer met sporten en bewegen
- Aanpak van (dreigende) schulden en armoede,
- Versterking van de ondersteuning aan jongeren, kinderen en ouders
- Preventieve aanpak om het ontstaan van problemen te voorkomen
- Ondersteunen van maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen
- Het versterken van de basisondersteuning om participatie te waarborgen

Wonen

Ons uitgangspunt bij de opgave Wonen is:

We realiseren passende, toekomstbestendige huisvesting voor de juiste doelgroep op de juiste locatie voor de juiste prijs.

De opgave Wonen wordt steeds urgenter. In het coalitieakkoord gaven we al aan dat we als gemeente deze opgave niet alleen kunnen realiseren. We hebben onze partners hierbij nodig. Bovendien zijn we voor de ontwikkeling van plannen afhankelijk van het rijksbeleid.

In de begroting 2023 hebben wij daarom aangegeven dat we starten met opstellen van het programma Wonen. Hierin brengen we de woonbehoeften in onze gemeente in kaart. Dit doen we op basis van autonome demografische ontwikkelingen uit het woonbehoefteonderzoek, de opgelegde taakstelling en de beschikbare ruimte voor onverwachte ontwikkelingen. We maken concreet hoe passende huisvesting voor de juiste doelgroep tegen de juiste prijzen eruit komt te zien.
Ook andere zaken leggen we vast, bijvoorbeeld over het wel of niet toestaan om woningen te splitsen, het bouwen van mantelzorgwoningen, de verdeling van de woningvoorraad en de richtlijnen voor nieuwe projecten. Hieruit vloeit dus een verdere uitwerking van de opgave Wonen voort.
Met de opgave Wonen, uitgewerkt in het programma Wonen willen wij een aantal maatschappelijke effecten bereiken op basis van meerdere strategische doelstellingen:

De opgave kent vier strategische doelstellingen:

1. We creëren woonruimte naar behoefte.
2. We verbeteren, bewaken en behouden de balans
3. We pakken meer regie op de woningmarkt
4. Ontwikkelingen vinden plaats in samenspraak met onze inwoners en stakeholders

Per doelstelling hebben we maatschappelijke effecten geformuleerd

1. We creëren woonruimte naar behoefte

a. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheden om woonruimte te creëren en behouden voor onze eigen inwoners
b. Er komt meer woonruimte beschikbaar in onze gemeente voor zowel onze eigen inwoners als de verschillende doelgroepen vanuit de wettelijke en maatschappelijke taakstelling
c. Bij iedere ontwikkeling wordt de balans in ruimtelijke inrichting als uitgangspunt genomen
d. We maken toekomstbestendige woningbouw mogelijk op de juiste locaties
e. We zijn creatief en innovatief in onze oplossingen

2. We verbeteren, bewaken en behouden de balans

a. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheden om woonruimte te creëren en behouden voor onze eigen inwoners
b. Er komt meer woonruimte beschikbaar in onze gemeente voor zowel onze eigen inwoners als de verschillende doelgroepen vanuit de wettelijke en maatschappelijke taakstelling
c. We koersen op een juiste mix in woningaanbod per kern en wijk
d. Er is balans tussen wettelijke taakstellingen en autonome lokale ontwikkelingen
e. Bij iedere ontwikkeling wordt de balans in ruimtelijke inrichting als uitgangspunt genomen
1. We zijn creatief en innovatief in onze oplossingen

3. We pakken meer regie op de woningmarkt

a. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheden om woonruimte te creëren en behouden voor onze eigen inwoners
b. We maken toekomstbestendige woningbouw mogelijk op de juiste locaties
c. Er zijn duidelijke randvoorwaarden voor toekomstige ontwikkelingen
d. We zijn creatief en innovatief in onze oplossingen
e. Tussen 2022 en 2026 wordt duidelijker wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn op het gebied van de ruimtelijke ontwikkelingen en de fysieke leefomgeving

4. Ontwikkelingen vinden plaats in samenspraak met onze inwoners en stakeholders

a. We zijn creatief en innovatief in onze oplossingen
b. Onze inwoners en stakeholders voelen zich betrokken en gehoord
c. Tussen 2022 en 2026 wordt duidelijker wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn op het gebied van de ruimtelijke ontwikkelingen en de fysieke leefomgeving

Financiële gevolgen

Om de maatschappelijke effecten te kunnen realiseren zijn extra inspanningen noodzakelijk. Deze hebben aan de ene kant betrekking op de bekostiging van diverse projecten en aan de andere kant op de intensivering van ambtelijke inzet (bijvoorbeeld voor het huisvesten van statushouders). Hierbij valt onder meer te denken aan:

- We werken in regio-verband samen aan de voorbereidende werkzaamheden van de huisvesting van asielzoekers, statushouders en spoedzoekers en het herhuisvesten van Oekraïense vluchtelingen
- Afronden vergunningsprocedure Veerse Dok en Oude Haven
- Uitvoering geven aan de uitkomsten van het programma Wonen
- Het uitvoeren van een locatiestudie naar potentiële locaties voor het toevoegen van woningen
- Het uitvoeren van het participatietraject rondom Achter de Hoeven

Economie & Toerisme

Ons uitgangspunt bij de opgave Economie & Toerisme is:

De gemeente Geertruidenberg is gastvrij naar bezoekers, biedt een fijn leefklimaat voor de inwoners, voorziet in ruimte voor ondernemerschap en is klaar voor een duurzame & innovatieve economie.

De gemeente Geertruidenberg is een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. We willen de komende jaren onze inzet op het gebied van economie intensiveren om het vestigingsklimaat voor ondernemers te verbeteren en met elkaar te komen tot een duurzame economie.

We gaan voor trotse ondernemers en inwoners en zijn gastvrij naar onze inwoners. We werken hiervoor actief samen met onze partners, onder meer het Economisch Platform Geertruidenberg (Vereniging Ondernemers Geertruidenberg (VOG), Koninklijke Horeca Nederland (KHN), afdeling Geertruidenberg, ZLTO Amerstreek (vereniging voor boeren en tuinders in Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Gelderland), het Toeristisch Platform Geertruidenberg (VVV, horeca, agrotoerisme, waterrecreatie, musea, evenementen en cultuur) en regionale verbanden.

De opgave kent drie strategische doelstellingen:

1. Het vestigingsklimaat voor ondernemers verbeteren
2. Een circulaire, duurzame en innovatieve economie in 2050 of eerder
3. De gemeente is gastvrij naar de bewoners en bezoekers

Per doelstelling hebben we maatschappelijke effecten geformuleerd.

1. Het vestigingsklimaat voor ondernemers verbeteren

a. Schonere, veiligere en meer aantrekkelijke bedrijventerreinen en winkelgebieden in 2026 ten opzichte van 2022
b. Een afname van leegstand op de bedrijventerreinen en het kernwinkelgebied van 10% in 2026 ten opzichte van 2022
c. Een afname van leegstand in het compacte winkelgebied en winkels buiten het kernwinkelgebied van 10% in 2026 ten opzichte van 2022

2. Een circulaire, duurzame en innovatieve economie in 2050 of eerder

a. In 2050 is de Geertruidenbergse economie circulair, met als tussendoel 50% in 2030
b. De bedrijventerreinen zijn in 2050 energieneutraal
c. Er komt meer ruimte voor innovatie vanuit bedrijven

3. De gemeente is gastvrij naar de bewoners en bezoekers

a. Het aantal toeristische overnachtingen stijgt met 15% in 2026 ten opzichte van 2019
b. De toeristische recreatieve werkgelegenheid stijgt met 20% in 2026 ten opzichte van 2019
c. Minimaal behoud van diversiteit van culturele organisaties en evenementen

Financiële gevolgen

Om de maatschappelijke effecten te kunnen realiseren zijn extra inspanningen noodzakelijk. Voor de diverse projecten maken we extra kosten en dit vraagt om een grotere ambtelijke inzet:

- Ontwikkeling winkelgebied in elke kern met een eigen profilering
- Verbeteren fiets- en wandelinfrastructuur
- Realiseren Toeristisch Overstappunt
- Opstellen en uitvoeren van een circulair, duurzaam en lokaal inkoopbeleid (we sluiten hierbij aan bij de opgave duurzaamheid)
- Samen met onze ondernemers werken we aan de verbetering van het vestigingsklimaat (waaronder het werken aan de toekomst van de bedrijventerreinen)

Bestuur & Dienstverlening

Ons uitgangspunt voor de opgave Bestuur is:

Wij zijn een krachtig lokaal bestuur dat klaar is voor de toekomst. We onderhouden en leggen de verbinding met de gemeenteraad, de inwoners, de ondernemers en de maatschappelijk partners. Wij investeren in de samenwerking met onze inwoners en laten zien wat we gaan doen. We werken aan het herstel van het vertrouwen in de plaatselijke politiek en zetten in op participatie van diverse groepen uit onze samenleving in die lokale politiek.

Als gemeente zijn wij er voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. In ons beleid en bij de uitvoering daarvan staat onze samenleving centraal. Wij zetten hierbij nadrukkelijk in op samenwerking, ook met de gemeenteraad. Onze gemeentelijke dienstverlening vindt plaats binnen alle maatschappelijke opgaven. Onze dienstverlening heeft ook effect op het bereiken van de gewenste maatschappelijke effecten van onze andere opgaven.

De opgave Bestuur kent drie strategische doelstellingen:

1. We hebben inzicht in de toekomstscenario's van de gemeente op zowel de korte als lange termijn
2. Wij zijn als college en gemeenteraad samen één overheid
3. Wij zijn betrouwbaar, toegankelijk en werken continu aan inclusiviteit

Per doelstelling hebben we maatschappelijke effecten geformuleerd.

1. We hebben inzicht in de toekomstscenario's van de gemeente op zowel korte als lange termijn

a. Gezamenlijk met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kennen we onze toekomst
b. We zijn een sterk lokaal bestuur in West-Brabant en weten wat we zelf kunnen doen en waar we ondersteuning bij nodig hebben via regionale samenwerking

2. We zijn als college en gemeenteraad samen één overheid

a. College en gemeenteraad kennen elkaars rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en respecteren elkaar daarin
b. We trekken samen op in de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid
c. Ons verhaal naar buiten is een gezamenlijk verhaal, waarbij we ruimte laten voor een andere mening

3. Wij zijn betrouwbaar, toegankelijk en werken continu aan inclusiviteit

a. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners zijn trots op de gemeente
b. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners vinden dat de gemeente afspraken nakomt en genomen besluiten motiveert
c. We zetten in op participatie van diverse groepen uit onze samenleving in de lokale politiek zodat zoveel mogelijk inwoners participeren, zich gehoord voelen en vertegenwoordigd worden

Ons uitgangspunt voor de opgave Dienstverlening is:

Wij zijn een open en bereikbare gemeente. Wij werken met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners samen vanuit vertrouwen en gelijkwaardigheid. Onze dienstverlening is dichtbij. Onze professionele medewerkers zijn betrokken, ondernemend, pakken zaken snel op en denken in mogelijkheden.

De opgave Dienstverlening kent drie strategische doelstellingen:

1. Wij verbeteren de kwaliteit, professionaliteit en continuïteit van onze dienstverlening (betrokken, ondernemend, professioneel en snel)
2. Wij zijn dichtbij en weten wat er speelt (open, bereikbaar en dichtbij)
3. We betrekken onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners meer dan voorheen bij zaken die hen raken (samen, vertrouwen, gelijkwaardig en mogelijkheden)

Per doelstelling hebben we maatschappelijke effecten geformuleerd.

1. Wij verbeteren de kwaliteit, professionaliteit en continuïteit van onze dienstverlening

a. De kwaliteit van onze (digitale) dienstverlening is verhoogd
b. We communiceren meer helder, proactief en tijdig over wat we doen en niet doen
c. We hebben de administratieve lastendruk voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners verminderd
d. We verlenen deskundiger advies en antwoord, zijn inlevend en denken mee
e. De klachten over onder andere niet tijdig terugbellen, niet tijdige afhandeling, het niet voldoen aan servicenormen zijn afgenomen

2. We zijn dichtbij en weten wat er speelt

a. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners geven aan zich meer gehoord te voelen
b. Onze (digitale) dienstverlening is afgestemd op de verschillende levensfases van onze inwoners
c. Het gemeentehuis is het “huis” van de gemeente, iedereen voelt zich welkom

3. We betrekken onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners meer dan voorheen bij zaken die hen raken

a. Jongeren voelen zich betrokken bij onze gemeente
b. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners hebben meer begrip voor onze besluiten, doordat ze passend zijn geïnformeerd en/of op onderdelen hebben mogen meedenken of meebeslissen
c. Actieve deelname van inwoners ondernemers en maatschappelijke partners vindt plaats; de uitvoering van beleid past beter bij de behoefte
d. Zelfregie bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners is toegenomen

Financiële gevolgen

Om de maatschappelijke effecten te kunnen realiseren zijn extra inspanningen noodzakelijk. Deze hebben onder meer betrekking op:

- Opstellen servicenormen
- Doorontwikkeling loket Werk, Inkomen en Zorg (WIZ)
- Toekomstvisie gemeente Geertruidenberg
- Onderzoek huisvesting gemeentehuis
- Vormgeven burgerparticipatie (samen met de gemeenteraad) en intensiveren communicatie
- Intensiveren samenwerking gemeenteraad en college

Financiën & Organisatie

Ons uitgangspunt bij opgave Financiën is:

We willen een financieel gezonde gemeente blijven door onze inkomsten op een zorgvuldige, doelmatige en rechtmatige manier te besteden. De lasten en baten die we hebben moeten bijdragen aan de opgaven die we geformuleerd hebben.

Een financieel gezonde gemeente blijven is een opgave op zichzelf in deze onzekere tijden. We zullen eerst moeten kijken naar wat we moeten doen voordat we kunnen kijken naar wat we nog meer willen doen. We zullen daarom prioriteiten moeten stellen en veiligheidsklep-pen moeten inbouwen om er voor te zorgen dat we voldoende vet op de botten houden om tegenvallers op te kunnen vangen. Zodat we niet alleen op de korte, maar ook op de langere termijn aan onze taken en verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

De opgave Financiën kent vijf strategische doelstellingen:

1. We streven naar een structureel sluitende begroting met ruimte voor tegenslagen
2. We hanteren vastgestelde, waaronder ook wettelijke, objectieve en meetbare criteria en ratio's
3. We ontsluiten de P&C-producten voor iedereen en op een eenvoudige manier
4. We streven meer inzicht in de financiële voortgang van alle opgaven na
5. We zorgen ervoor dat bestedingen rechtmatig worden gedaan

We hebben voor deze opgave twee maatschappelijke effecten geformuleerd waarvoor wij ons de komende jaren inzetten, namelijk:

a. De lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgaven zijn geformuleerd
b. Onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners hebben inzicht in de wijze waarop wij volgens wet- en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen bereiken

Ons uitgangspunt bij opgave Organisatie is:

De organisatie van de gemeente Geertruidenberg wil een toekomstige en robuuste organisatie zijn, zodat voldaan kan worden aan de politieke ambities en maatschappelijke opgaven waarvoor we de komende jaren gesteld staan.

Het is noodzakelijk dat wij een ambtelijke organisatie hebben die toekomstbestendig is en van voldoende omvang. Zodat we onze politieke ambities kunnen behalen en de maatschappelijke opgaven waarvoor we de komende jaren staan kunnen aanpakken.

We vinden het belangrijk dat capaciteit, kennis en kunde en ondersteunende processen in balans zijn met de omvang van onze politieke ambities en maatschappelijke opgaven. Denk hierbij aan het gemeentehuis zelf, de faciliteiten en de informatiehuishouding. Bovendien willen we data, informatie en subsidies optimaal benutten om op een juiste wijze invulling te geven aan ons beleid voor de verschillende opgaven.
We realiseren ons dat we een kleine gemeente zijn en dat we op sommige beleidsterreinen slagkracht missen. Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. We merken dat het lastiger wordt om voldoende en goed personeel te werven. Reële ambities ten opzichte van de beschikbare capaciteit en financiële middelen zijn dus noodzakelijk. Op sommige onderdelen moeten we kiezen of we de werkzaamheden zelf uitvoeren of uitbesteden.

We hanteren bij Organisatie de volgende strategische doelstellingen:

1. We brengen in beeld hoe onze organisatie is ingericht en welke kennis en kunde we in huis hebben om de opgaven waar we voor staan het hoofd te kunnen bieden.
2. De gemeente Geertruidenberg onderscheidt zich ten opzichte van andere vergelijkbare werkgevers door in te zetten op aantrekkelijk werkgeverschap.
3. We onderzoeken onze huisvesting. Voldoet het “huis van de gemeente” nog aan de vereisten op het gebied van het hybride werken, duurzaamheid en de consequenties van het werken aan maatschappelijke opgaven?

We willen een aantal maatschappelijke effecten bereiken:

a. Capaciteit, kennis en kunde en ondersteunende processen (zoals het gebouw, de faciliteiten en informatiehuishouding etc.) zijn in balans met de omvang van de politieke ambities en maatschappelijke opgaven
b. Samen met inwoners, ondernemers, partners en andere belanghebbenden geven we invulling aan de maatschappelijke opgaven waar we voor staan
c. Kundig personeel aantrekken, binden en boeien

Gemeente
Geertruidenberg

